

8.12x36.02	הארץ - כותרת	עמוד 11 1	10/12/2018	66309939-5
בנימין זאב הרצל - בהקשר ציוני - 80790				

זה לא רק "משבר הלייבורליזם"

אבי שילון

ביקור הצפוי מחר של שר הפנים האיטלקי, מתאו סאלוויני, ממלגת הימין הרדיקלי "לג'ה", שנודע גם ביחסו הקשה לפֿרִ ליטים (באחורה מנה מספינתי מבלט), עליה לדין מחודש את הקשרים המתחדים בין ישראל לממשלה ימין באירופה ומהזודה לה. היחסים הללו שישראל מטפח מעוורומים סוגיה מעט בנאלית, הנוגעת למרחב שבין ריאלי פוליטי לדיפלומטיה מוסרית.

ובכן מalias, ישראל — הנמצאת, כפי שבנימין נתניהו טוען בזדק, באחת התקופות הטובות שלמה מבחנת חסינו החוץ — אינה יכולה לברור את ידידה בקפידה. כל שכן בשעה שגם בעולם המערבי ממשלות רבות מתאפקות בקו אנטיליברלי, מאייך גיסא, מובן שגם לאינטראס המדייני יש גבול, והכתם המוטל על ישראל בשל יחסיה בעבר עם משטר האפרטהייד בדרום אפריקה הוא דו-גמה לכך, עם ואות יש לציין, כי מדיניות החוץ של ישראל במוקרי רה נמנעה דווקא מיחסים עם דרום אפריקה בשל בעקבות המשטר, ושישראל הייתה מהמדינות המערביות היחידות שתמכו בסנקציות עליה ב-1961. הבידוד המדייני שנכפה על ישראל בעקבות מלחמת יום הכיפורים הוא שהסיט את הדרך לכיוון שיתוף הפעולה שהציע שלטונו האפרטהייד. למדנו, עד כמה סוגיות של מוסר וריאלי פוליטיק הן יחסיות ומשמעותן זו על זו.

ליישראלי היום יחסים מצוינים גם עם ממשלות (למשל: פולין, הונגריה, אוסטריה), הממשלה מאפיינים — סותרים לצוראה — של גישה אנטישמית עם הערצאה כלפי מדינת היהודים. כיצד אפשר לישיב שטירה זו? סיבה אחת היא, שהמונה "אנטישמי" תומן בחובו גם שנאה לעربים, שעקב ההגירה המוסלמית מסמלים באירופה במידי דה רבה את מה שטימלו בה היהודים. סיבה נוספת קשורה להצלחת הציונות, או לחלופין לפרטי הבושים שלה. שחר ה הפרדה בין היהודי החדש ובין היהודי הישן הגלותי עד מההיסוד הציונות. ואב זבוטינסקי תימצא תפישה זו כשהסביר, כי "מחוק נחמק מדמות זו (של "היהודי") את כל אותן תכונות שהן כה טיפוסיות ל'יהודים', והכננו לנוכח את כל הסגולות שהעדן כה אופייני בשביבו... כיוון שה'יהודים' מכוער וחולני וחסר הדרת פנים, נעניק לדמותו האידיאלית של העברי יופי גבריה". האירונית ההיסטוריה היא, שדווקא הצלחת החוזון הזה, שבקיש לחפוריד בין העברי ליהודי, מסייעת להבין את האופן שבו העריצה לישראל הולכת יד ביד עם סלידיה מהיהודים.

התופעה של ממשלות מושלבות מוטיבים אנטישמיים עם אהדה לישראל מעוגנת בקשרים תיאולוגיים וההיסטוריים עמוקים

המזינה בין פרו-ישראלויות לנימות אנטישמיות קשורה גם בתיאולוגיה הנוצרית, ולפיה, הכנסייה היא עם ישראל האמתי, שהחליף את היהודים החותאים, הרואים לשנאה כמו שהביאו לה-צח ישי. מאייך גיסא, העובדה שהפלגים הפרוטסטנטים של הנצרות מוחשיים בעיקר את התנ"ך ואת הברית החדשה, שבהם מתוארים יושרל באופן חיובי, תרמה גם לעמדת נוצרית פילושמית. וכך בעולם הנוצרי יש גבול מוטושט בין אנטישמיות לפילושמיות, שניכר בעיקר בקרב האונגנגליסטים, תומכי ישראל. הללו פועלם לטובות ישראל, אך מתרョ שאפייה להאייז בכר את ים הדין, מלחת גוג ומגог, שבסופה יש ישבוב, ועל היהודים יהלה לההנזר או למות. לפיכך, אך להבין את האונגנגליסטים — כתופעה פילושמית, או-canantismit? או שמא גם גם? מנהם בגין, שכמונו החלו להירוקם היחסים עם האונגנגליסטים, הצביע להמתין עם פתרון הסוגיה עד בוא המשיח, ועד אז ליהנות מתmicתם. ממשלה בנימין נתניהו ממשיכה את דרכו בעניין זה.

אבל טעות להתייחס לעניין רק בהקשר של הימין הציוני. למעשה, הפלרתווט הציוני עם גורמים אנטישמיים/שליליים החל כבר בימי הרצל. הרצל העrisk, כי בעלי הדעה האנטישמית סייעו לממש את חזונו בשל רצונם להרחיק את היהודים ממדינותיהם, והוא ביקש לנצל גם את אמונהם ב"כהה היהודי" השולט בכיבוקם בעולם. כה, למשל, בעקבות מעשי טבח שביצעו הטורקים בארמניה בשלהי המאה ה-19 הבטיח לסלוטן לפועל לשיפור הדימוי הטורקי בעיתונים אירופיים, שנשלטו בידי בעלי הון היהודי. בכך קיוה הרצל לגלים את הסולטן לתמיכה בציונות. גם ציוני ליברלי כמו חיים ויצמן נפגש כמה פעמים עם מוסולני הפשיסט — לפחות לחבר לנאצים — כדי לתרום אותו לתמיכה הציונית. מן הקוטב الآخر של הציונות מוכר הניסין של מפקד הלח"י אברהם שטרן ליצר ברית עם הנאצים נגד הבריטים, שאותם ויהה כאובי הפרויקט הלאומי. היחסים שהממשלה רוקמת היום עם ממשלות ימי, חרף עמידות אנטישמיות שלחה, קשורים גם להשקפות שמרניות מסוימות. פות. אבל חשוב להזכיר בכך, שהחיבור בין הציונים לאנטישמיים לא נוצר בימי נתניהו, שכן הוא נבע גם מכך שהציונות הייתה תנור עה שליטה בעולם, שהייתה בריתות בבריתות. יש להזכיר גם בכך, שההתופעה האירופית, החדשנית כביכול, של ממשלות מושלבות מוטיבים אנטישמיים עם אהדה לישראל, מעוגנת גם בהקשרים תיאולוגיים וההיסטוריים עמוקים ואינה קשורה רק למה שמכונה "משבר הליברליזם".